

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:1338

av Betty Malmberg (M)

Större rörlighet på arbetsmarknaden med en översyn av turordningsreglerna

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en översyn av turordningsreglerna.

Motivering

Ungdomsarbetslösheten är ett av vår tids största problem. Som politiker har vi därför ett stort ansvar att ta tillvara alla de verktyg som finns tillgängliga i syfte att underlätta ungdomars inträde på arbetsmarknaden. Nästa generation är direkt beroende av vår förståelse för, och vår reaktion på, de systemfel som finns på arbetsmarknaden. Trots omfattande insatser av alliansregeringen för att sänka ungdomsarbetslösheten finns det fortfarande mekanismer inom dagens regelverk som motverkar ambitionen att bryta ned densamma. Forskning (bland annat av professor Per Skedinger vid Linnéuniversitetet) visar tydligt att dagens turordningsregler är ett hinder i arbetet med att trycka tillbaka ungdomsarbetslösheten.

Alliansregeringen försökte på många olika sätt att sänka trösklarna in på arbetsmarknaden för ungdomar men dessa goda insatser försvårades av att vi i Sverige har en mycket trögörlig arbetsmarknad. Arbetstagare måste våga lämna en trygg arbetsplats för att söka sig till någon ny och därmed skapa luckor för de som står utanför att komma in.

Visst är turordningen på arbetsmarknaden i hög grad en fråga för de avtalslutande parterna. Men då nuvarande regelverk har en så stor inlåsnings effekt, i kombination med det stora antalet unga arbetslösa, behövs en översyn med syfte att öppna för nya lösningar och en större rörlighet på den svenska arbetsmarknaden.

Enligt en rapport från Företagarna anser närmare 70 procent av de unga under 30 år, att den egna gruppen missgynnas av regelsystemet. Det faktum att äldre anställda inte vågar byta jobb i rädsla över att hamna sist i kön, samt det faktum att förhandlingar mellan arbetsgivare och fack kan resultera i att turordningsreglerna upphävs, leder även till en falsk trygghet. Den anställda ges ett intryck av att ha en trygg plats inom ramen för gällande ordning, vilket i sin tur gör att personen i fråga väljer bort andra arbetstillfällen. Därmed skapas inte den flexibilitet som krävs för att optimera möjligheterna för nya förmågor att ta sig in. När sedan platsen förhandlas bort, står samma arbetstagare dessutom kvar med missade arbetsmöjligheter. Det skapar en oförutsägbarhet som inte är sund för någon, varken för arbetsgivare eller för arbetstagare.

Även Globaliseringsrådets kansli diskuterade frågan i sin egen slutrapport, och menade att ”grupper med svag ställning på arbetsmarknaden, som ungdomar och invandrare, påverkas negativt av ett strikt anställningsskydd”. I rapporten drar man slutsatsen att turordningsreglerna bör tas bort.

Förutom dessa konkreta exempel finns det andra skäl att ifrågasätta turordningsreglernas omfattning. Reglerna tar inte sin utgångspunkt i vad som är bäst för företaget, utan sätter andra värden före. Exempelvis går anställningstid före kompetens, vilket gör att småföretagen är synnerligen drabbade av dagens system. I grund och botten handlar detta om synen på äganderätten. Ska ägare av ett företag själv ges ett större mått av makt att göra bedömningen av vad som är bäst för just företaget ifråga, eller skall politiskt utformade regelsystem inskränka denna rättighet? Det är olyckligt om företagare som går igenom en tuff tid inte skall ha verktyg nog att göra en kompetensrelaterad utvärdering av vad som optimerar företagets möjligheter till överlevnad.

Med hänvisning till ovanstående finner jag det ytterst angeläget att turordningsreglerna snarast ses över. Detta bör riksdagen ge regeringen tillkänna.

Betty Malmberg (M)